

2 | Studující

Zpracovali: Michaela Liegertová, Martin Svoboda, Martin Dostál a Jan Provazník

DOPORUČENÍ STUDUJÍCÍM PRO PRÁCI S NÁSTROJI AI

Milí studující, v dnešním akademickém prostředí se stále častěji setkáváme s pokročilými nástroji založenými na umělé inteligenci (AI), které nám usnadňují tvorbu textů, kódů, audiovizuálních děl a dalších materiálů podle našich představ a potřeb, a to s narůstající dostupností těchto nástrojů. Rádi bychom vám doporučili, abyste se s těmito nástroji naučili efektivně pracovat a správně je využívat, což vám může v budoucnosti otevřít dveře k mnoha příležitostem jak v profesním, tak osobním životě.

Je však důležité zdůraznit, že hlavním cílem samostatné práce je rozvoj tvůrčího a kritického myšlení, které jsou klíčovými kompetencemi pro úspěch ve vašem studijním oboru i v životě obecně. K těmto kompetencím patří především schopnost formulovat vlastní hypotézy, vyhledávat a správně používat relevantní informační zdroje, provádět vlastní analýzy a interpretace, argumentovat vlastní závěry a aplikovat teoretické poznatky na praktické problémy v širším kontextu studovaného oboru. Proto využívejte nástroje AI rozumně, a především k rozvoji dovedností spojených se studiem.

Záměrem tohoto doporučení je formulovat základní principy pro etické, tvůrčí, přínosné a bezpečné využívání AI v akademickém prostředí.

TRANSPARENTNOST | Využití nástrojů AI musí být v souladu s principy akademické i osobní morální integrity (zahrnuje např. dodržování etických zásad a čestného jednání ve vztahu k vaší práci, studiu a mezilidským interakcím, objektivitu, řádné citování zdrojů a respektování intelektuálního vlastnictví v rámci výzkumu, studia a vědecké komunikace). Buďte otevření a upřímní v komunikaci s pedagogy ohledně používání AI nástrojů a otevřeně deklarujte a uvádějte všechny použité zdroje a technologie, abyste poskytli úplný kontext vlastní práce. Pokud vyučující, vedoucí práce nebo fakulta v odůvodněných případech využití nástrojů AI nedoporučuje, respektujte jejich rozhodnutí.

SVĚDOMITOST, ODPOVĚDNOST | Vždy pečlivě kontrolujte a kriticky hodnotte informace získané prostřednictvím AI, abyste zajistili jejich spolehlivost, přesnost a relevantnost v kontextu vlastní práce. Buďte si vědomi toho, že výstupy vygenerované nástroji AI mohou být zavádějící, chybné, založené na stereotypch či předsudcích, anebo diskriminační. Pamatujte, že za využití výstupů AI je vždy odpovědný autor práce.

MINIMALIZACE ZÁVISLOSTI NA AI | Zodpovědné využívání nástrojů AI podporujeme a vybízíme k němu. Zároveň od vás v souladu s cíli samostatné práce a akademickými zásadami očekáváme, že nebudete nástroje AI využívat jako úplnou náhradu samostatné práce a vlastního úsilí při tvorbě studentských výstupů. Nástroje AI primárně využívejte jako doplňkový prostředek pro podporu vlastní kreativity, myšlení a schopnosti řešit problémy, a zároveň tyto nástroje vhodně kombinujte s vlastními znalostmi získanými během studia. Průběžně se aktivně vzdělávejte o možnostech a omezeních nástrojů AI, abyste byli schopni rozpoznat situace, ve kterých je jejich použití vhodné a kdy může být v rozporu s akademickými zásadami. Berte na vědomí, že se vyučující ve zvýšené míře budou při hodnocení vašich výstupů zaměřovat na prokázání jednoznačné znalosti tématu, dostatečně hlubokého porozumění problematice a schopnosti vést kvalitní tematickou diskusi.

BEZPEČNOST | Při využívání nástrojů AI zároveň souhlasíte s podmínkami stanovenými jejich poskytovateli. Pokud poskytnete nástrojům AI osobní údaje nebo citlivé informace, mějte na zřeteli, že se mohou dostat k nepovolaným osobám a být zneužity.

JSME V TOM SPOLEČNĚ | I pedagogové teprve objevují, jak nejlépe využít nástroje AI a seznamují se s jejich možnostmi i omezeními. Mohou mít obavy nebo otázky ohledně jejich použití ve výuce a při hodnocení studentských prací. Projevte vstřícnost a trpělivost v dialogu s pedagogy ohledně používání AI nástrojů. Podělte se s nimi o své zkušenosti a poznatky z práce s AI a buďte připraveni společně diskutovat pozitivní i negativní aspekty jejich využívání. Spolupráce s pedagogy a sdílení informací vám mohou pomoci lépe pochopit jejich očekávání a zlepšit kvalitu vašeho vzdělávání.

Na závěr bychom rádi zdůraznili, že AI je pouze jedním z mnoha nástrojů, které máte během studia k dispozici. Klíčem k úspěchu je najít rovnováhu mezi využitím AI a rozvojem vašich vlastních dovedností a schopností. Nezapomínejte, že hlavním cílem vašeho studia je stát se samostatnými, kompetentními a kriticky uvažujícími odborníky – a toto je něco, co vám žádný nástroj založený na umělé inteligenci nemůže zaručit. Je důležité chápat, že společnost a obory, v nichž působíte, se v důsledku rozvoje AI neustále mění. Proto je nezbytné aktivně diskutovat a přemýšlet o dopadech AI na váš obor, vaši vlastní budoucnost a budoucnost společnosti. Věříme, že se zodpovědným přístupem k používání AI při dodržování akademických zásad budete úspěšní ve svém studiu i v budoucí kariéře. Přejeme vám mnoho úspěchů ve vašem studiu i při práci s nástroji AI!